

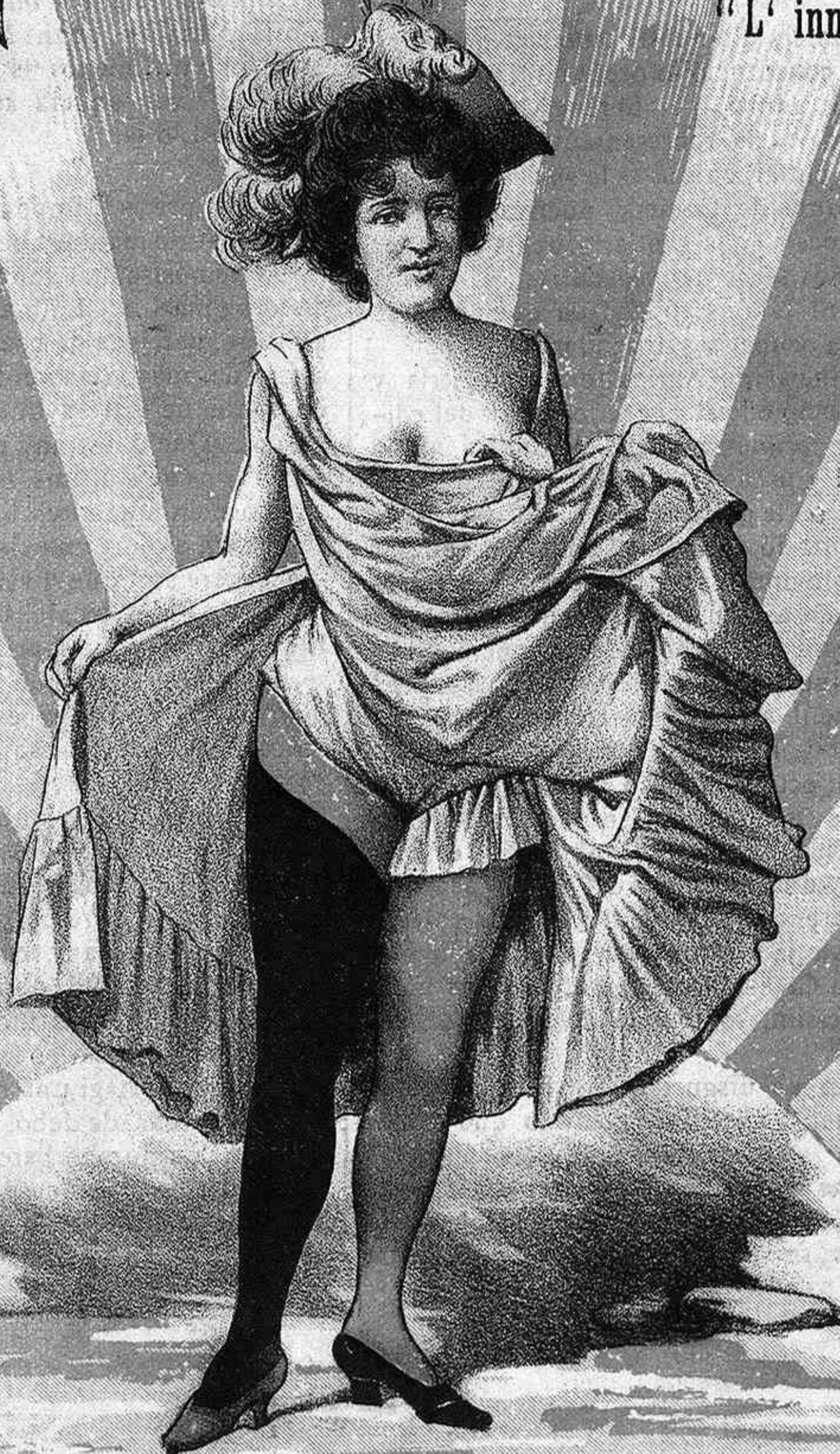
Núm. 490

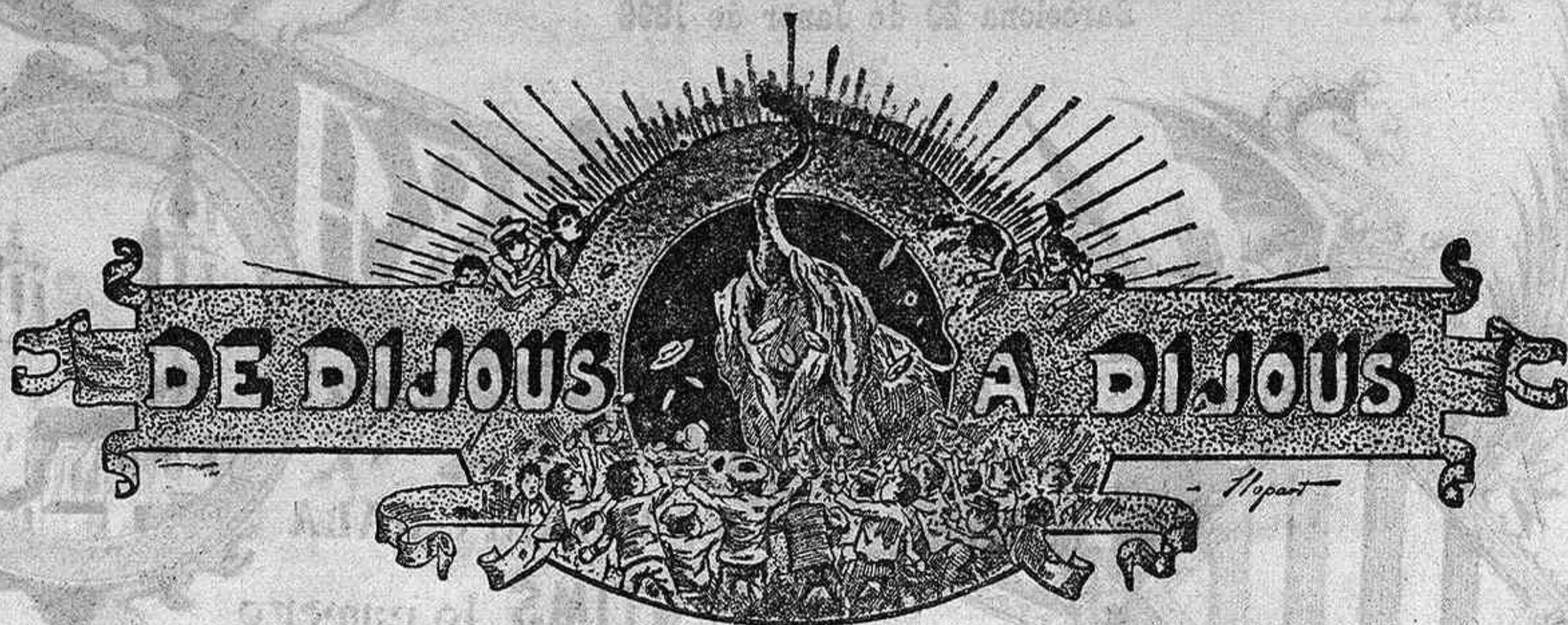
Any XI

Barcelona 20 de Janer de 1898

LOS GRANS ÉXITS
La diva Mlle. Giraudier en la opereta
"L'innocence de ma fille"

La qüestió de propietat de la Casa Llotja, que ha estat sobre 'l tapete ara últimament per mil·lèsima vegada, es d' aquelles que retratan de cos enter la manera de fer á la española de la Administració pública.

La cambra de Comers d' aquesta ciutat ve pledejant d' sde la fetxa de sa constitució lo dret que li pertoca de possessionarse de dit edifici, per herencia, fundantse dita Corporació (qu' es la representant genuina del Comers d' aquesta ciutat) en qu' es la successora legítima de la antiga Junta de Comers, duenya com era aquesta de tots 'ls locals de la Llotja, ocupats avuy per distintas Corporacions sense, tal vegada, (si s' anés á averiguar) motius ni rahóns sólidas en que apoyarse algunas d' ellas pera ocupar sas dependencias.

Lo Consell provincial de Agricultura, Industria y Comers es la institució oficial que té lo millor del edifici ó siga la part del primer pis que comunica ab lo passeig de Isabel II y la terrassa del Pla de Palacio; es dir, que s' havia donat la preferencia al tal Consell per sintetisar la representació dels rams agrícola, productor y mercantil de la provincia. Ara bé; havent sigut preferit 'l Consell á todas las demás entitats que allí tenen alberch, quan encare de Cambras de Comers no 's parlava; y havent vingut aqueixas Associacions oficials á sustituir moralment als Consells citats, deuria esser preferida la Cambra de Barcelona pera instalarse en los locals que 'l Consell ocupa, per alló de, ó sobran Cambras ó son de mes 'ls Consells. Y un cop instalada la Cambra comercial barcelonina allá ahont li pertany, ella deuria esser la Administradora del edifici per dret propi, si ha de representar lo que son títol indica, desde 'l moment que la Llotja fou edificada al exclusiu objecte de que fos la Casa-Mercat de nostra plana mercantil, com si diguéssim, lo temple del Comers barceloní

Aixís no veuríam ab disgust que l' Estat, aqueixa entitat anónima duenya absoluta de tot lo que no es seu, hagi de ser l' amo d' una casa qu' es de tots 'ls comerciants de bona fé, ben seva; y s' acabaria l' aberració de que la molt respectable Cambra de Comers, la primera d' Espanya, se vegi instalada com per caritat

en la porteria del edifici, haventhi altrás associacions que ni carácter oficial tenen, ben acondicionadas ab tota llibertat... y feyna tindrian si se las hi fes explicar quan, com y per qué 's troban allí dintre.

Perque tota la premsa diaria s' ha ocupat del tal assumpto es per lo que nosaltres n' hem parlat; ab doble motiu estant al *intrínquilis* de lo que dins de la Llotja passa en quant á n' aixó de volerhi tenir 'l seu dret tothom... menos 'ls que li tenen tot y no 'n fan ús.

Vull dir que aqueix assumpto es tan vell com las parets de L'otja.

*
**

No era precis l' imponent temporal d' aqueixos días pera posar de manifest per millonésima vegada la inutilitat de nostre mal anomenat port, lo mes car y dolent del orbe marítim. Lo mes petit trángul, la mes insignificant marejada de boca enfora del port 's converteix á dins del mateix en verdadera tremolina y s' hi arma un sarau de barcas que no pot ser mes vergonyós, ni ridícul. ¿Qué d' estrany ni sorprendent, donchs, que 'l vent furiós dels últims temporals convertís lo port y anteport en un gorch bullidor, perillant las embarcacions com si port no existís?

Y encare sort que 'l vent era (com diuhen la gent de mar ab termes técnichs) del primer quadrant, ó siga Llevant N. E.; que si arriba á ser Llevant S. E. ó del segon quadrant, lo que 'm deya un dels nostres marinos mercants mes experts:—No queda ni un barco sencer. ¿Per qué? perque 'l vent del segon quadrant entra com canalisat en la boca del port, sent aixís que 'l del primer buta en direcció paralela á la costa de Llevant y ve á topar ab la escollera del E. que li para la embestida Com si la Providencia 's lamentés de lo desdítat de nostre port, casi sempre bufan aquí vents del primer quadrant, com volent significar que dels pecats de la Junta d' obras del port no n' han de pagar la pena 'ls pobres marinos, ni 'ls naviers que pagan un dret de port que no pot ser mes tor.

Fins que hi hagi una ben grossa marejada, lo que 's día mala mar de debó, dins de la Junta de referencia, no estatán segurs 'ls barcos en la dársena y no s' hauran de pendre precaucions d' escolleras endins com si 's fondejés en alta mar.

PEPET DEL CARRIL.

MISSIONS

VOLEN qu' haventhi Missions,
y sent jo (sense alabarme)
católich per tots cantons,
'm quedi sense sermons
y 'm quedi sense salvarme?
¡Cal... aixó may. Dich la vritat...
Jo seré un tranquil, un gat
molt amich de fer brometa...
Pro en tocant á l' animeta...
¡Estich per la netedat!

No nego... que ja m' agrada
bromejar discretament
ab la gent ensotanada...

Mes... quan tocan á bugada
¡cap á missa falta gent!...

Per xó, al llegir l' altre dia
—no sé si en prospecte ó diari,—
qu' aquest any, Missions hi hauria
vareig dirme—*No hay tu tial*
¡Es indispensable anarhi!

De vicis tu no 'n tens cap...
May t' acusa la consciencia
mes á vegadas.. ¿qui sab?...
també un gros pecat hi cab
no coneixent sa existencia...

¡Qui sab si 'ls discrets varóns
faran llum ab sos sermons
dins de ta pensa ofuscada!...—
Vareig decidirmhi... y nada
m' hi *empassat* ja cinch Missions

Predicava en la primera
un escolapi grassó,
qu' ab entonació sencera,
dissertava á sa manera,
de *La Mala Educació*

Justament al costat meu
tenia á Donya Layeta,
senyora que té un hereu
ab tant perversa *animeta*,
que la fa morir en creul

—«Vosaltres, pares culpables,
(clamava 'l predicadó)
seréu de 'ls fills responsables,
perque 'ls hi deu execrables
professors, sens religió...»—

Y la pobre donya Laya
va exclamar—Deu me perdoni.

M' han tingut á Sant Antoni,
tres anys lo xicot... y vaya
es la estampa del dimonil

—
En la parroquia segona
un dominich ple de ciencia
(y ab la panxa molt rodona)
cantava desde la trona
las g'orias de *L' abstinencia*
¡Semblava un cas fet exprés!
La concurrencia era tanta
y en general de tal *pés*
qu' un de tants, l' amich Marqués,
ja passa de 'ls cent cinquanta.

—«Germans meus: Si voleu seure
al costat del etern Pare,
si la gloria voleu heure...
¡reporteuvos molt desd' are
en lo menjar y en lo beure!»—

Així acabava 'l sermó.
Vam surtí en Marqués y jo
y aquell 'm digué al *oído*:
—Per sopar, tinch un capó;
si vols venir, 't convidot!

Dins de la iglesia tercera,
contava un capellaret
ab veu doisa y salamera
que *La Castitat* sola, era
qui feya á l' *humá*, perfet.

L' auditori de femellas
y d' uns quants masc'es trapellas,
estava casi á las foscas
y 's miravan e'ls, á n' ellas
com miran la mel, las moscas

—«Si germans meus del meu cor,
(feya 'l clergue ab veu melosa).
Tingueuli á la carn te mor
puig la castitat, es cosa
ben vista als ulls del Senyor.»

¡Y al crusar per las arcadas
sas paraulas inspiradas,
trobavan lo pas tancat
per ardorosas miradas
y algun suspir ofegat!

—
Versá la quarta *missió*
sobre 'ls *Mals de l' Ambició*
y dissertava un jesuita
devant de lo bo y milló

que porta guants y levita.
Allí banquers usuraris
y fabricants sens consciencia
y polítichs *funeraris*
feyan acte de presencia
ab *pica-plets* y notaris...

—¡Si germans!... ¡Mala negada...
(deya 'l jesuita, blau
d' indignació, ab la ma alsada)
fassi l' ambició malvada
que no us deixa viure en paul...
Y al surtir, dos senyoróns
deyan ab secret:—¡Entesos!
¡Alló, será per accions!...
¡Recullirém cinch millóns
y quebrarém als tres mesos!

—
Hi hagué en la *Missió* cinquena
la iglesia enterament plena.
Era 'l sermó d' *homes sols*
lo *frare* estava de *vena*...
y hasta 'ns feu p'orar á molts!

—«Si germans! Las pobres donas
son com vosaltres las feu.
Ab aixó, no las culpeu
dels vostres mals, puig son bonas
ó no ho son, segóns voleu!...»

—Es molt cert tot lo qu' ha dit
(feu al surtir un marit)
pro la meva quan s' hi empenya,
'm clava un jaco de llenya
y... sense sopar, al llit!

—Donchs jo no, (un altre digué)
lo frare ha parlat molt bé
mes tothom te 'ls seus apuros
jella 'm guanyi quatre duros!
que del demés... ¡á mi qué!

—
Y aixis es com jo, creyent
per tots 'ls quatre costats,
no mes ab sentir la gent
m' hi fet lo resúm següent
d' aquestos actes sagrats;

De las *Missions* la intenció
será bona, mes crech jo
que per ferlas no cal temple...
¡Prediquin tots, ab l' *exemplel*
¡Cump eixin tots, sa *missió*!

M. RIUSECH.

¡ J A H O V E U S !

LO QUE VA D' AHIR Á AVUY

REPASSANT cartas d' amor
he trobat la despedida,
y omplint mos ulls amarch plor,
he comprés lo que es dolor
per primer cop en ma vida.

—
Vés ¡qui m' ho havia de dil...
me sembla encar qu' era ahí
que la vaig rebre; ¡quin dia
fou per mi aquell, d' alegria
y felicitat sens sí!

—
Allavors sols anhelava
rompre ab tu, y com no gosava

dirtho, 'm va vení molt bé
ta carta, ¡'l tros de papé
que menos cuydado 'm daval

—
Puig per noyas mes hermosas
que tu mon cor 's dalia,
y m' eran fins molestosas
las relacions amorosas
que ab tu alashoras tenia.

—
Mes ¡ay! crudel decepció
com á cástich vaig sofrí,
ara t' estimo ab passió,
y tu, obrant ab molta rahó,

¡casi ni 't ficas ab mi!

—
Y fas molt bé; ¡m' ho mereixo!
qu' encar que passi de mida
lo que per tu jo sofreixo,
't benehesch, y maleheixo
'l jorn de ta despedida.

—
¡Per aixó avuy, al trobarla,
envers de causarme horror
y ab rábia cruel esquinsarla,
no puch menos de besarla
vessant lígrimas d' amor!

J. CARRERAS P.

UN PATRIOTA
PER FORSA

—¡Arri allà, brétoll! ¡Defensar la independència de!... ¡Com se coneix que no té cent *Cubas*, com jo!
—No, senyor; no mes tinch un mal de cor... que pendria que qualsevol me convidés á la fonda.

LO MES DELS GATS

En Ro-meu qu' es un gatot
molt calavera y mol gat,
porta alarmat tot lo barri
desde que 'l Jané arrivá.

S' ha enamorat com un ximple,
d' una *gatesca* beldat
y li dona serenata
de prolongats marramaus.

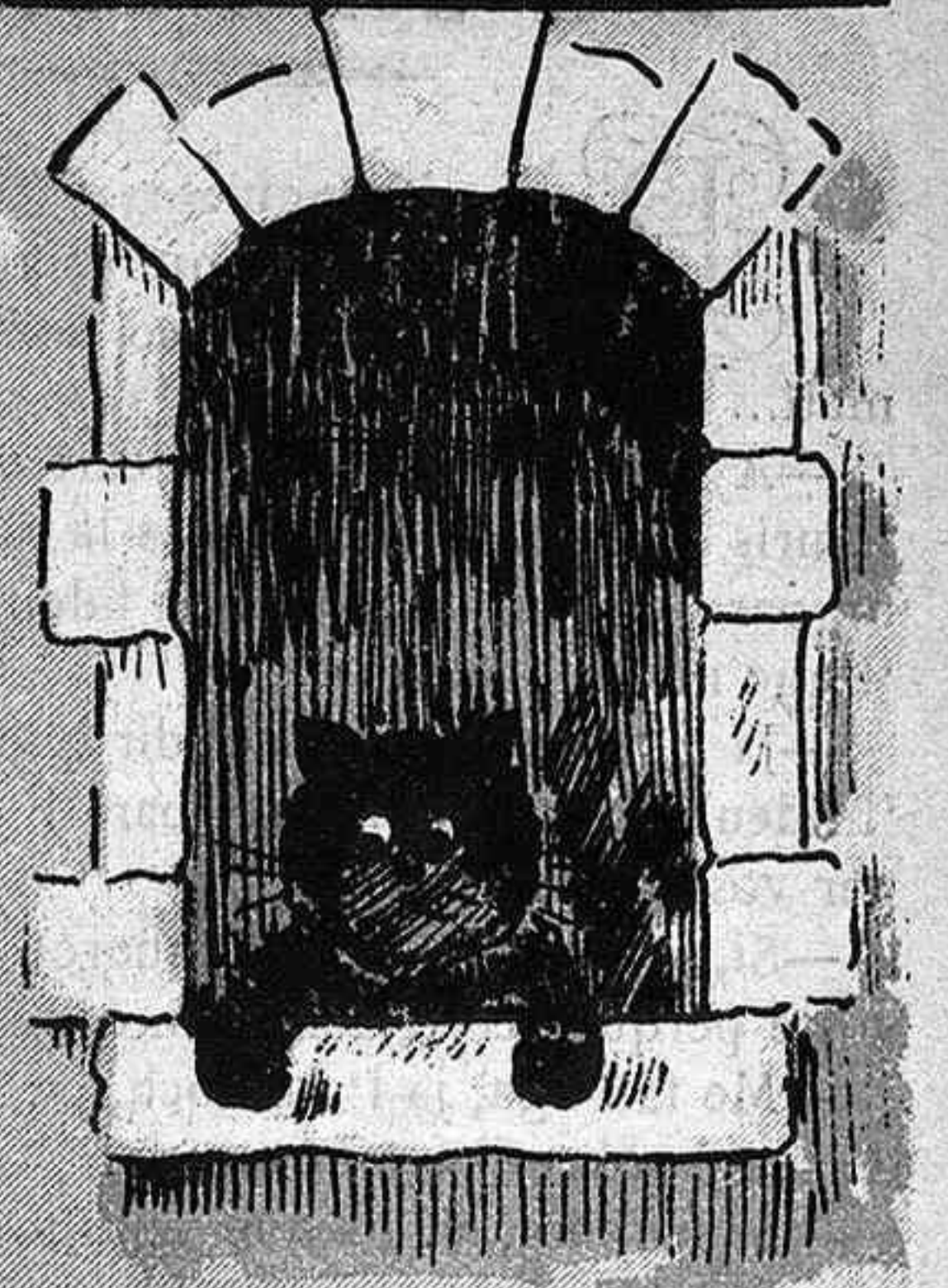
Ella, que 's diu Marruixeta,
de sos debers no fent cas,
surt á escoltá amorosida
las trovas del seu galán,

sens pensar que si s' entera
'l seu marit, dels cantars,
á n' en Ro-meu la guitarra
boig de ràbia aixatará.

No obstant, no es fácil qu' arriui
un final tan trágich may,
perque mentre' en Ro-meu canta
á sa hermosa, enamorat,

lo marit de la Marruixa
á casa en Ro-meu s' en va
y ab la dona d' aquet, passan
ratos de felicitat.

¡Quins enredos! ¡Verge Santa!
¡No es cert que fins sembla estrany?
Y ¿veuhén? moltas personas
tot l' any imitan als gats.

UNA DONA DISTRETA

— **B**ONA nit tingui.
— Aixó si qu' es anar depressa... Si no m' equivoco son las deu del dematí...

— Ay, dispensi, tinch una carbassa com un cap; figuris que m' hi ficat á casa la sabata per comprar un parell de noyas pe 'l meu fideuhé ¿veu? ja no sè 'l que m' empatollo...

— Ja ho comprench; vol dir que s' ha ficat á casa 'l fideuhé per comprar un parell de sabatas. ¿Son per vosté? Segui, segui.

— Si, ab permís del tamboret 'm sentaré sobre vosté perque las figas me fan cama, dich las camas...

— Me fan figa, ja l' entench, ja; pero fassi 'l favor de seure sobre 'l tamboret, eh?

— Si senyora, si. Es que enrahonant depressa m' atabalo. Ja m' ho diu 'l meu puesto:—Quan vagis á n' algun marit enrahona forsa y depressa ó sino no entendrás á la gent; pero no hi ha pasta. Sort que vosté sembla de bon remey y té bona gent per tractá ab génit...

— Massa. Digui. ¿Son per vosté las sabatas?

— Si senyora, dich, no senyora; son per una germana de la meva noya que está a punt de casarse ab un ajuntament del poble del meu secretari, d' allá de... Sant Piteu dels Llorens. ¿Sab?

— Si; al costat de Sant Bitlla de Rius de Peres ¿oy?

— No, dona, es...

— Be, prou de geografia y aném al grá. ¿Quin número calsa aquesta noya qu' ha de casarse ab un ajuntament?

— ¿Que diu, Sant secretari? Ab la cristiana 's casa; dich no ab 'l se...

— Prou, prou. ¿Quina dona! ¿No sab 'l número que calsa?

— Crech qu' es 'l vuytanta.

— ¡Bufall! Miri que á l' estatua de 'n Colón li vindrian grans...

— Donchs deu ser 'l vuit.

— Cal Digui quina edat té Tal vegada aixís 'ns entendrém.

— Ja veurá, va neixe... sí, sí, era 'l setanta vuit de Mars de l' any tretze.

— ¡Apretal! ¿Son per la seva nevoda ó per la seva ávia? Vaya un tall mes tendre roseguerà 'l tal secretari.

— Si jo no parlo d' ávias. Parlo de la meva padrina que li soch nevoda de batejá y per aixó vull que casi un bon calsat 'l día que s' estreni y ensenyi á tothom la tia del seu regalo com també ensenyará lo que li han regalat 'ls colegis de la seva amiga... Oh y si vejés quin cosí li ha regalat la seva calaixera, negre com una mora ab un llustre mes lluhent...

— Deu semblar en Maceo.

— Al menos li costa vint duros; la cadira del cos-

tat li ha enviat una dotzena de vehinas molt fortas totas de sala per la *regilla* y un lloro amich seu li ha regalat un jove mes xerrayre... pero té un renegat, que 's molt defecte; pero ella que té molt Pare nostre li ensenyará la paciència perque s' hi entretingui. També un dels seus pares, germans del seu oncle li ha enviat una llangonissa de caixons de Vich, que cregui, diuhen menjam y...

— Pero y á mi qué? Tingui, que li semblan aquestas *polacras*? donarán 'l cop.

— Ja son bonicas; pero aquet color de pronunciat tan lloro, dich, de lloro tan...

— Si, si, ja l' entench lo que vol dir; mes jo també li asseguro qu' es un color vert molt bonich y molt llampant y que al costat de las sabatas d' un secretari es un color que hi diu molt.

— No 'm convens. Ja veurá; com ella anirá vestida de *polacra* es precis que las blancas siguin del mateix color.

— Te rahó, dona, ja n'hi buscaré unas de blancas com 'ls turróns del Montseny. Aguardis una miqueta perque las tinch desadas, que la pols no las embruti...

— Prou, prou, tan m' esperés jo com las llebras; no porto gens de pressa. Miri quan jo 'm vaig casar ab lo meu marit, ne portava unas de color de taronja que van ser 'ls convidats de tota l' enveja; 'm queyan que ni pintadas, casi no podía caminar de tan estretas; encare 'm recordo que 'l marit del meu animal quan me va estripar me las va treure totas.

— ¿Qué diu ara? ¡aixó es 'l joch dels disbarats!

— Lo que sent, filla, lo que sent. Quan al endemá 'l forat va veure la mare, quina enrabiada, si no li trech de las bofetadas li desfá las mans.

— Que li sembla aixó ¿eh?

— Bonicas, bonicas ¿quan valen?

— Vint pessetas.

— ¿Dos pessetas diu?

— No, no, vint. ¿Sab? lo zero al derrera, no al devant, vosté posada á cambiarho tot veig que també mira per casa.

— Ja 'm semblavan una mica baratas. Això deuen ser quatre duros oy?

— Justos y cabals.

— Son caras ¡quatre bous d' ull, dich quatre..

— Ulls de bou, dona. ¿Y 'l desxifrar jeroglífichs que no val res?

— Vaja, tingui, y *emboquillilas* bé qu' han d' anar pe 'l trench

— Perdi cuydado.

— ¿Ja es un fort ben calsat? ¿No 's treuran pas si 'l seu home las hi estripa?

— No tingui por, son cusidas ab fil-ferro; vaja, estiga boneta (y no 's recordi de tornar).

— Bueno. Deu lo quart, dich passihó bé.

— ¡Ufl ab gayres botigas com aquesta ja plegava la compradora.

¿Veuen? Jo també ja no sè lo que 'm dich. Aquesta dona m' ha marejat.

XANIGOTS.

CONSELLS DE SOLTER

À L' AIXERIT POETA Y BON AMICH FRANGESCH COMAS

Se t' ha ficat á n' al cap
l' engrescarte
per casarte.
Se t' ha ficat á n' al cap...
y potsé 'n treurás bon nap,
ja que tu ets un bon xicot,
que no pensas
en fe ofensas.
sí, Francisco, ets un xicot,
molt discret y molt guapot.
Y, está clá, podrás trobar
una dona,
cosa bona;
bona dona pots trobar,
ab qui 't podrás enllassar.
Me fa pena véuret sol,
boy rentante,
boy cuynante.
Me fa pena véuret sol
fent la vida de mussol.
L' escudella t' has de fer,
sense trassa

iy ab carbassal
Lo dinar tu t' has de fer,
tot y sent un mal cuyner.
Per' xó tens necessitat,
y 'm perdoni
lo dimoni,
per' xó tens necessitat
de buscar mullé aviat.
Y una noya ab molt bon cor,
amich Comas,
no son bromas,
una noya ab molt bon cor
fará complert ton amor.
Puig me consta qu' ets constant
ab qui 't mima
y te estima.
Sè de sobras qu' ets constant
y que tens cor de jegant.
Noy, la vida del casat
es la cosa
mes preciosa.
Sí, la vida del casat...
ja la sab qui l' ha tastat.

Sense passar cap afany
podrás riure
del mal viure,
al cap d' un any, sense afany,
un nen ros, negre ó castany.
Mes, si casat no vas bé
no 't disculpis
ni á mi 'm culpis
si un cop casat no vas bé
(llavors púrgat, que 't convé.)
Jo crech que disfrutarás
de la vida
divertida,
(de pas que disfrutarás
per 'ls solters pregarás).
En fi, creu á qui 't vol bè
y 't proposa
pendre esposa.
Créume á mí, que jo 't vull bé ..
(¡pero 'm quedo sent solté!)

SALVADOR BONAVÍA.

Bibliografia

Del cada dia mes important setmanari *Lo Teatro Regional*, hem rebut las següents publicacions:

Banys de mar, saynete lrich en un acte y en prosa original de Joan Manel Casademunt y música de Joan Ribera, estrenat la nit del 15 Juny 1896 en lo teatro Jardí Espanyol;

Del ou al sou (segona edició), joguina en un acte y en vers original de Joseph Feliu y Codina, estrenada

ab extraordinari éxit en lo teatro Romea la nit del 30 de Septiembre de 1889;

Don Joan de Serrallonga, drama en quatre actes y un prólech en vers, original del eminent poeta D. Victor Balaguer;

La parentela, comedia en tres actes y en prosa, arreglada á nostra escena per D. Conrat Colomer, estrenada ab extraordinari éxit en lo teatro Romea en Octubre del any 1890.

Remerciém degudament los envíos.

LA MILLOR VIDA

ESTIMEMNOS, reyna meva,
estimemnos mes que may;
puig si ahí eras sols promesa
avuy ja ab mí t' has casat.
Vull contarte 'l qu' aquí 's gosa:
pósat de mí al bell costat,
que ta alé ab ma alé confongui
l' ayret pur que respirám.
N' es la vida mes feliça
la vida que 's passa al camp

Aquí la Naturalesa
brinda las felicitats;
del cel la volta es mes blava,
lo sol es mes pur y clá,
las fonts tenen millors ayguas,
los rius mes dolç murmurar,
las floretas millors flayres,

y 'ls aucellets millors cants.
N' es la vida mes feliça
la vida que 's passa al camp

Ab los plers qu' aquí 's disfrutan
res hi podém comparar,
son los plers qu' omplan de ditxa
als cors dels enamorats.
D' amor las millors tonadas
s' ouhen aquí, no á ciutat,
aquí, al redós de montanyas,
al mi j d' aquestos encants.
N' es la vida mes feliça
la vida que 's passa al camp.

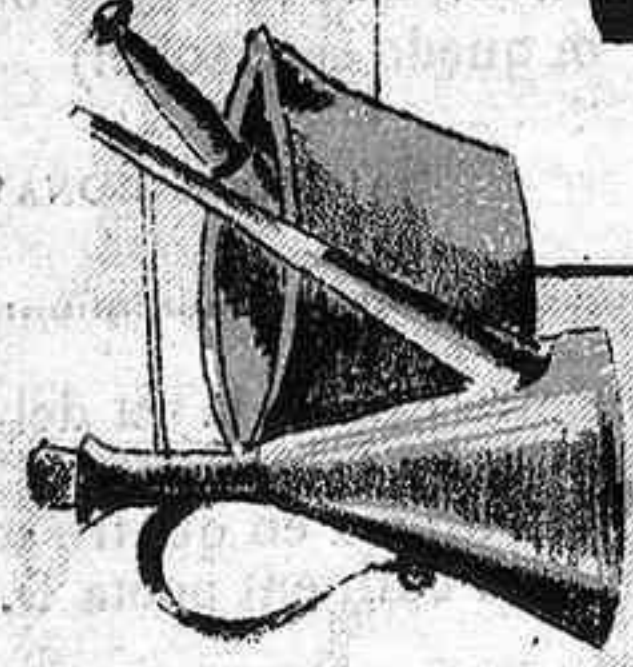
Per los cors que bè s' estiman,
no hi ha com la soletat,
per poguerse ab mes follia
contar sos tendres afanys.

Aquí 'l lloch es á propósit,
may ningú 'ns vindrá á ascoltá,
aquí dessota eixos arbres
¡tot 'ns ho podrém contar!
N' es la vida mes feliça
la vida que 's passa al camp.

Gosém, donchs, ma enamorada,
gosém las ditxas del camp,
passém aquí nostra vida
tot contents y treballant.
Sembrarém las nostras terras,
cuydarém nostre casal,
aymarém los fills si 'n venen,
¡y morirém com uns sants!
N' es la vida mes feliça
la vida que 's passa al camp.

J. CASTELLET PONT.

LA TOMASA

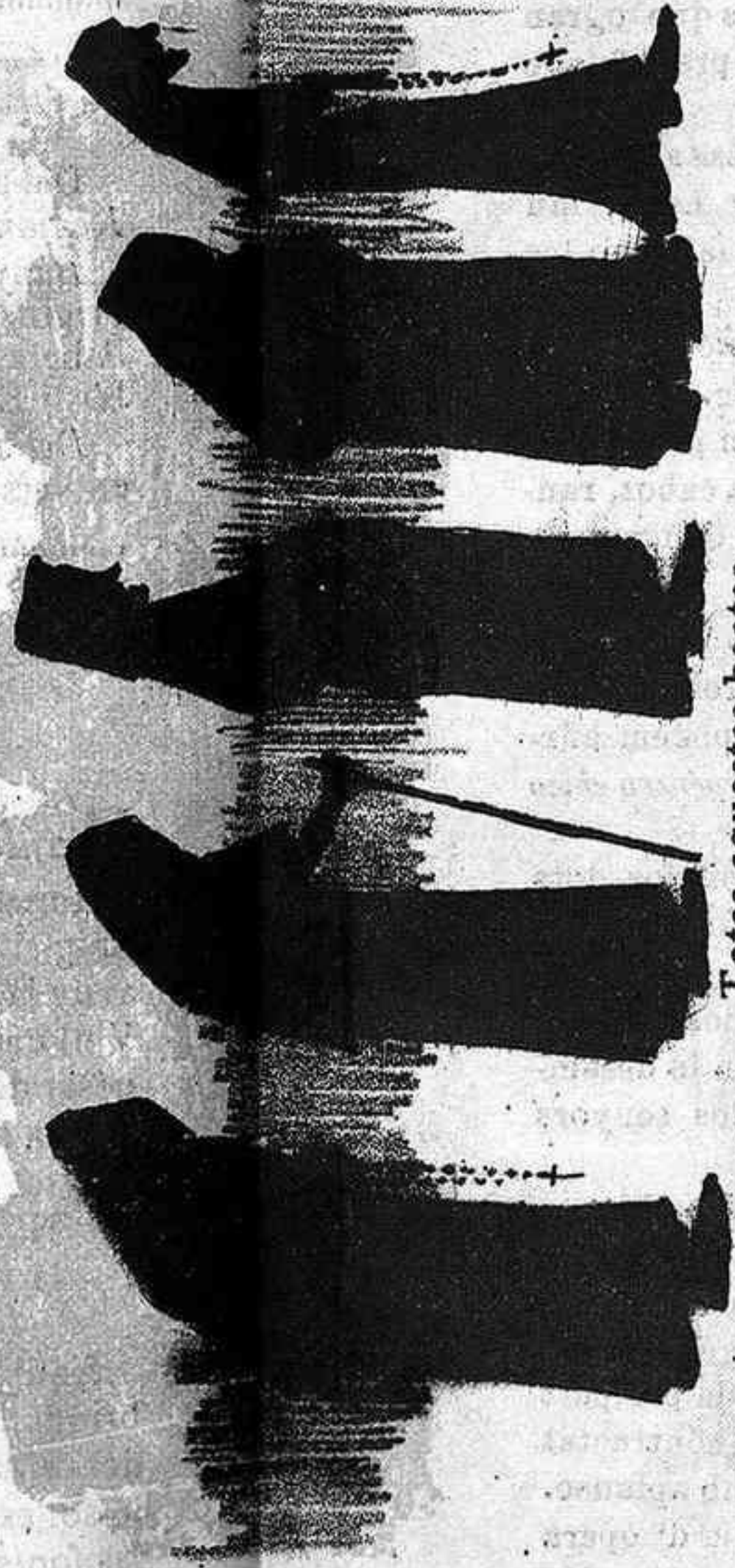
CON EL SANTO

Y LA LIMOSNA...

—A una imatge destinats
anavan aquets cents duros...
¡Ves que 'n faria l'imatge!
¡A n' á m' 'm treuran d' apuros!

PRIMER ES LA OBLIGACIÓ...

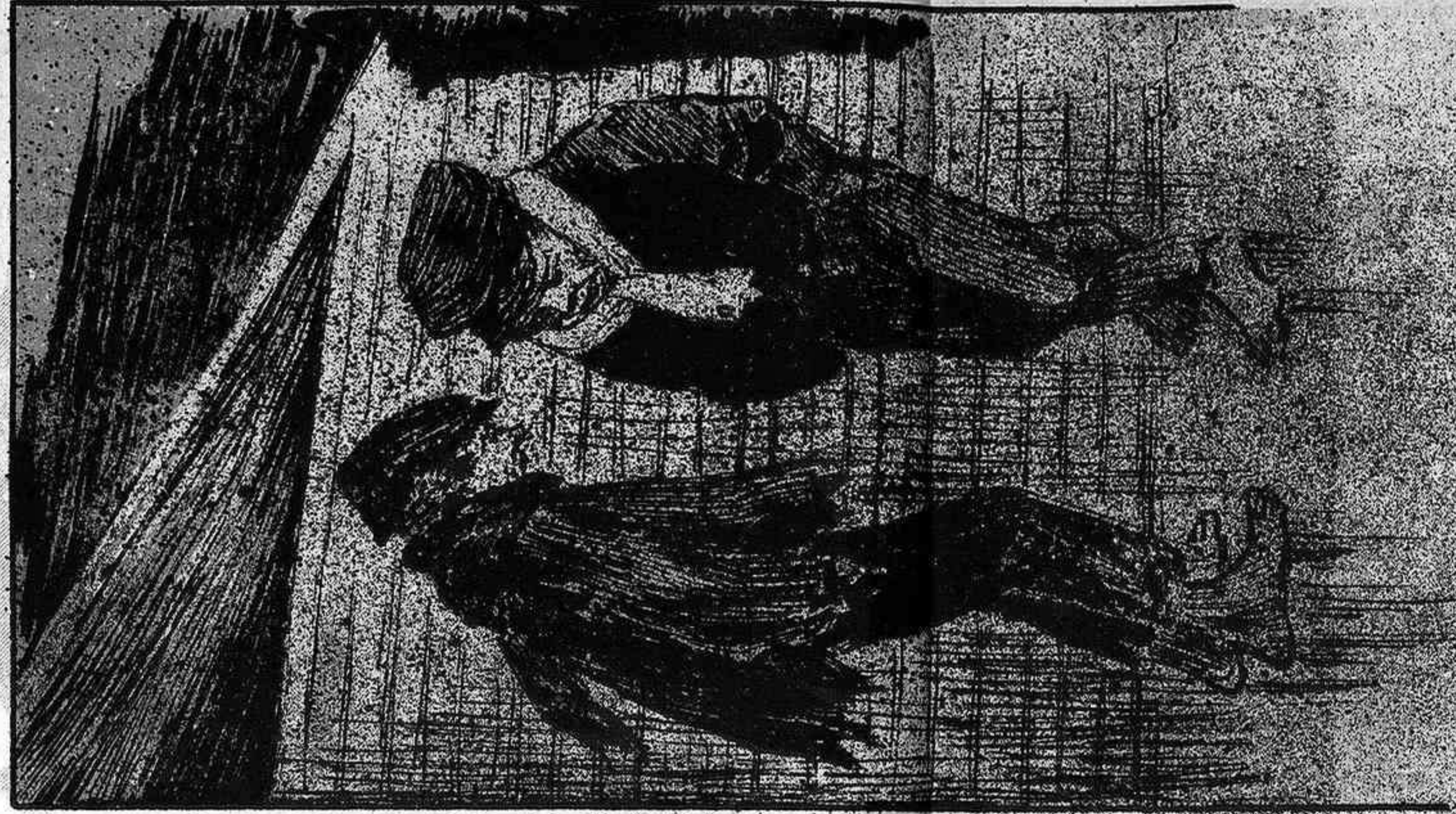
Totas aquestas beatas
van á la Santa Missió
descuydant la missió santa
d' arreglá 'l sopá al senyó.

DOS COMERCIANTAS

—Las pluhas son un anunci
del article qu' expeném.
¡Peguín vistasso á n' al género!
per mostra. . un botó ensenyém.

VALI-OLI D'ACTUALITAT

¡POBRES NYEBITS!

—Tot regala, tot es moli,
en cap punt trobém queviures...
¡Senyó, en loch de fer ploure aygua,
feu ploure pans de nou lliuras!

¡LAS GALLINAS MALALTAS!
Al contemplar la virám
que menjém ¡Verge divinal
hasta á n' als vehins mes forts
se 'is posa pell de gallina.

TEATROS

PRINCIPAL

S' ha reproduhit la bonica comedia original del reputat poeta Martí y Folguera en col·laboració ab lo malográt *Pitarra*, titulada *Lo primer amor*, la que obtingué un acertat desempenyo per part de tots los artistas, distingintse en gran manera la dama jove Sreta. Domus, que camina á passos agegantats en sa carrera artística, de manera que avuy ja resulta la primera dama jove que per papers de ingénua té lo teatro catalá.

Dilluns passat ab un plé fenomenal tingué lloch lo benefici del celebrat primer actor Sr. Capdevila, essent extraordinariament aplaudida la festiva comedia del senyor Pous *Viva 'l divorci*, de manera que semblava se tractés de un estreno, sent per lo tant cridat son autor al final dels actes tercer y quart.

Pera dilluns próxim anuncia lo seu benefici la eminent primera actriu Sra. Mena ab estreno de drama y pessa.

Lo drama es original del reputat poeta D. Conrat Roure, escrit en col·laboració ab lo célebre artista Modest Urgell, y que 's titula *Passions funestas*. La pessa es del Sr. Figueras y Ribot: *Las espardeñas de ca 'n Titus*.

També s' anuncia pera dissapte de la present setmana, l' estreno de la comedia en tres actes del senyor Baró, *Lo senyor secretari*.

Vaja que ara sembla que s' han despertat ab tants estrenos.

LICEO

Adelantan los ensajos de la nova ópera de Rubinstein *Neron*, que encare se creu probable pugui estrenarse en la present setmana. La Empresa á fi de no privar als abonats y concurrents de funció de ópera, ha donat alguna representació de *La Gioconda*, en la que á causa de trobarse del tot restablerta de la enfermetat que aqueixava á la eminent artista Sra. Theodorini, hi ha lograt una ovació franca y espontánea molt digne de sa envejable fama que ab justicia la coloca entre las primeras figuras de la escena lírica italiana.

S' ha encarregat del «Barnaba» nostre paysá lo reputat barítono Sr. Labán, que 'n sorti molt ayrós.

Además la Empresa, vencent moltes dificultats, ha pogut lograr la reproducció en la present temporada de la ópera de Verdi, *Otello*, en que hi debutá nostra paysana la tiple Sreta. Carrera, que ab tot y la part de «Desdemona», ser de proba, á causa de tenir que lluytar ab lo recort de las célebres Kupfer y Tetrzzini, que en altres temporadas la havian cantat, hi lográ igual ovació que sas predecesoras, vejentse además obligada á repetir la preciosa *Ave Maria* del quart acte, en que 'ns demostrá ser una eminent artista y una de las notabilitats que trepitjan los primers teatros.

Del protagonista ab dir que estava á cárrech del célebre Cardinali, queda fet ja tot elogi, puig ja es sabut que no hi coneix rival.

La orquesta baix la direcció del mestre Acerbi, sumament acertada. Del resto *peor es meneallo*.

ROMEA

S' han reproduhit ab brillant éxit los dramas de Soler *Pitarra* y Guimerá, respectivament, *Lo monjo negre* y *María Rosa*, haventshi distingit en lo primer los jermans Borrás, que estigueren magistrals en sos personatjes, sent además frenéticament aplaudit lo quadro del derruiment final, obra del célebre escenógrafo Sr. Soler y Rovirosa.

En *María Rosa*, tinguerm nova ocasió de aplaudir á la reputada actriu de carácter Sra. Palá, per la maestría ab

que desempenya la «Tomasa», al igual que lo senyor Borrás (Enrich) lo de «Marsal».

Dimars passat s' estrená una quisi-cosa anomenada comedia, titulada *Villa Enriqueta ó un quadro de rigodóns*, no haventse sentit en tota la obra altres aplausos que los que al final prodigá la *troupe claquista*, capitanejada ab acert per lo Sr. Masalleras.

Hasta lograren que l' autor sortís en escena. Ja cal que l' autor los estigui agrahit, porque... ja es lograr.

Sabém que s' están activant los preparatius pera l' estreno de la obra póstuma del malográt y eminent autor senyor Feliu y Codina, titulada *Lo nuvi*, qual obra es esperada ab verdadera ansietat.

NOVETATS

Los dos pilletes continúan fent lo gasto á satisfacció de públich y Empresa. Ha resultat la obra que ha dat mes rendiments al teatro y que lo públich ha admirat ab mes agrado.

Avuy comensa la série de beneficis ab lo de la primera actriu Sta. R. Rodriguez Valdivia, tenint lloch la 73.ª representació de dita afortunada obra.

Las moltes aptituts que dita artista ab son preclar talent ha demostrat possehir en totes las obras que ha desempenyat y molt particularment en lo dessempenyo del «Claudinet» en *Los dos pilletes* (que no creyem se pugui desempenyar millor) fan esperar una ovació pera questa nit.

CATALUNYA

Sense ser una cosa extraordinaria, la nova sarsuela *Los rancheros* es molt digne de alternar en lo cartell ab celebradas obras y potser resulta superior á altres que lo gran aclimatarse y que exigencias de autors y empresa fa que contin per centenars las representacions.

L' argument es bastant ben trobat y té moltes agudesas que interpretadas per los senyors Cerbón y León, fan que lo públich continuament estigui ab la rialla en los llabis.

De la música, poca cosa se fa digne de menció.

Pera dissapte está anunciat *El primer reserva*.

Se veu que are los autors madrilenyos están per lo militar. Antes chulos, borratxos y cessants; ara cabos, rancheros, trompetas, etc., etc., es á dir, sols element de sabre.

GRAN-VIA

Del element contractat per lo Sr Güell, mereix citarse la Sta. Bonoris que sense pecar de exagerats, podém afirmar que es una de las tiples mes notables del género chico que han trepitjat nostres teatros.

Benica veu, bona escola y gallarda figura son los dots que posseheix, per lo que no será difícil que prompte logri la simpatía per complert dels concurrents.

De las obras novas estrenadas, ab mes ó menos justicia se salvá *El diablo en el molino*, sobresurtint en lo desempenyo la esmentada tiple Sta. Bonoris y los senyors Segura y Casas.

Respecte á la *La torre de Babel* á causa de la semblansa que té ab una comedia catalana, 'ns reservém nostre judici crítich hasta haver fet un *análisis* de abdos gemelas pera saber á que atenirnos. (Preveyém un plagi en porta.

Com lo personal que figurava en la companyia per part femenil resultava algo deficient, la Empresa ha contractat á la Sta. Aparicio, la que debutá dilluns passat ab aplauso.

Pera demá s' anuncia lo debut de la companyia d' ópera espanyola ab *Carmen*, en que hi farà sa primera surtida la senyorcta Ortega y lo senyor Brotat.

LA TOMASA

IGAMA!

Es vritat qu' en temps de plujas,
un se mulla y fins perilla...
pero, en mitj de la desgracia,
veu alguna pantorrilla.

P.S.

MORATIN

(Barriada de Gracia)

Contractada pera la temporada de Carnaval, hi actua una companyia còmic-dramàtica dirigida per lo reputat actor Sr. Fages, havent sigut sumament aplaudit diumenje últim en lo desempenyo del drama *Carlos II el hechizado*, junt ab la primera actriu senyora Tarés.

En lo desempenyo de *Marit bis*, bonica comedia del senyor Pous, que 's representá al final estigué molt acertada la senyoreta Antonia Baró y los Srs. Solá y Llorente.

UN CÒMICH RETIRAT.

COSA

Deu va fé 'l mon en sis dias;
vritat que 'l feu ab poch temps;
pro en l' estat que ell va deixar-lo...
hi havia encar molt qué fer.

EMILI REIMBAU PLANAS.

Després de las inundacions de Valencia y de varios pòbles del Ampurdá, 'ns ha tocat lo torn á nosaltres.

La nit del dissapte al diumenge passat, será de tristíssim recort per la pobra gent dedicada á la pesca y á las labors agrícolas, que tenen sas cabanyas tocant ab los rius Llobregat y Besós, prop del mar.

L'avinguda d'aquets dos rius va escombrar las habitacions d'uns sens número de familias, deixant á n' aquestas en la major miseria.

Sabém que l'arcalde ha socorregut de moment als damnificats, y es d'alabar sa conducta, pero creyém que sa obra benéfica ha d'arripar mes enllá encare, proposant al Ajuntament, que al igual que s'ha concedit una subvenció als perjudicats del Ampurdá y Valencia, sia otorgat un socors á las desgraciadas familias esmentadas.

Si es un acte noble consolar als desvalguts de fora casa; es casi una obligació aliviar las desgracias dels que viuen entre nosaltres.

En una de las fullas católicas que 's reparteixen aquets días, ab motiu de la Santa Missió, trobém lo següent graciós párrafo, qu' esplica lo poder de Sant Joseph en lo cel: «Una vez habiendo pasado de esta vida uno de sus devotos, con ciertas deudas que había de satisfacer en el purgatorio, no quiso san Pedro abrirle las puertas del cielo; pero él apeló á la intercesión de San José: el Santo rogó á nuestro Señor y le ofreció sus propios méritos en favor de su devoto para que le recibiese en la gloria. Y como el Sr. no viniese bien en ello, profirió san José que si su devoto no entraba luego, saldría él del cielo. Aceptó el Padre eterno esta salida; pero entonces dijo San José: Donde va el Esposo va la Esposa; venga, pues, conmigo la Virgen María; donde va la Madre va el Hijo; venga, pues, conmigo y con la Virgen, Jesús; donde van el Rey y la

Reina, va también toda su corte; salga, pues, conmigo y con Jesús y María, toda la Corte celestial. Al oír esto el Padre Eterno, se ablandó y respondió á San José: Entre enhorabuena ese tu devoto; que no quiero quedarme solo en el cielo.»

¿Qué tal? ¿Hi ha escriptor festiu capás d' idear un parafet mes còmic que 'l qu' acabém de transcriure?

¡Home! ni á la Casa Gran s' arma mes rebombori, quan un tinent d' arcalde amenassa ab deixar la vara, perque lo senyor batlle—no 'l d' en Baró—no vol concedirli una plassa de *barrendero*, per' l' home de la dida.

¡Vaya, vaya de Sant Joseph! Y aixó, que diuen qu' es tan manso...

Entre marit y muller:

Ella.—Ha desaparecut un' altra cotilla del mou armari. Crech, Bonifaci, que la criada se 'm posa las cotillas

Ell.—¿Com era?

Ella.—Blanca, ab unas flors vermellas...

Ell.—(distret) Donchs, es la criada, si... ahir vaig veure que la portava.

Havém vist lo cartell-anunci dels balls de máscaras del Liceo... y francament, no 'ns ha agradat poch ni molt.

Si no recordém mal, dit cartell fou carbassejat en lo concurs de cartells pera 'l carnaval d' aquest any; es estrany, donchs, qu' una Junta de tan bon gust artístich, com la del Liceo, l' hagi escullit pera anunciar los seus balls.

Nosaltres, no mes l' acceptariam, si 'ns lo donavan d' arrós.

Y encare, encare... 'ns semblaria que rs fan una mala partida.

Es de suposar que *La Publicidad*, te 'l seu director, pero no ho sembla.

En la edició de la nit de dilluns passat, vé en Jordá y publica en dit periódich un article ahont posa fins als núvols á n' en Gual y son últim drama, y á continuació 'l *chirigotero* Doys, clava per portas á n' en Gual, rifántsel en tota forma.

Y 'l lector, es clá, diu: ó sobra l' article d' en Jordá ó la *chirigota* d' en Doys.

Y nosaltres anyadím, lo que sobra es en Gual y demés comparsa desequilibrada.

Ab los seus dramas á las foscas y altrás extravagancias per l' estil, se proposan cridar l' atenció del públich, y 'l públich que no es tan manso com ells se creuen, está convensut de que certas ximplezas no mes poden ser ben rebudas á Sant Boy.

Y ara, aquet redactoret de *La Publicidad*, que en tota fica la pota, y que 's permet posar com un drap brut als actors, pera ensalsar las facultats declamatorias del autor de *Silenci*, no prengui á mal que li diguém, que quan li ha convingut estrenar alguna obra teatral, per cert molt mal traduhida, no ha pensat en son amich Gual, sinó qu' ha recorregut á aquets actors que li semblan tan despreciables, entre ells, lo Sr. Tutau, qui va lograr un verda-der éxit al posar en escena *La Dolores*, obra qu' encare qu' algun desequilibrat la trobi detestable, es un bon xich millor que *Silenci*, y demés tonterias teatrals.

¡Y prou... perque encare 'ns enfadaríam... y ho tenim privat pe 'l metje!

Aquell geni ab esclofolla
 que no fa molt nos va dá,
 deixantnos de mil colors,
 un' obra... ;un drama morat!
 A n' al Lirich l' altre dia
 ab un misteri molt gran
 va representá un nou drama
 que s' ha tret tot sol del cap.
Silenci, porta per títul
 aquest' obra magistral,
 qu' ha rebut lo *visto bueno*
 del criticayre Jordá.
 Y perque fos lo silenci
 dins la sala una vritat,
 silenciosament la porta
 á las deu 's va tancar
 per no obrirla ni á la dida,
 —si es qu' en té—del mateix Gual,
 y als que van quedar á dintre
 diu que se 'ls va encarregar,
 que s' aguantessin lo riure,
 los estornuts y badalls
 y tot soroll que pogués
 aquell *silenci* turbar.
 Eran cent espectadors,
 puig ja va avisarse avants
 que 'ls concurrents no podrian
 del *número cent* passar.
 Tots cent, donchs, muts van quedarse
 tristos, sérios, cap ficats,
 com si á un mort de la familia
 estessin tots junts vetllant.
 Lo mort per ells era l' obra;
 per mí no anavan errats...
 pero, silenci, comensa
 ja *Silenci*. xit, callar.
 L' autor mateix, Juan Palomo
 d' aquesta moderna edat,
 sentintse Rossi ó bé Calvo
 fá un paper de capellá
 y no 'l declama fent crits,
 com podria fé un Borrás,
 ni fent ganyotas ridiculas
 com un Novelli ignorant,
 ni ab aquella cantarella
 que reventa, d' en Tutau,
 ell l' *executa* com sols
 pot *executarlo* en Gual,
 y com sols pot alabarlo
 l' incomparable Jordá.
 Per xó aquet, lo goig estétich
 se sent desde 'ls peus al cap,
 y 'l cap deixa anar demunt
 d' en Romeu qu' está al costat,
 y en Romeu pensa en las sombras
 que en sa casa está explotant,
 y diu baix: tantas entradas
 á pesseta, son tan rals.
 S' acaba 'l drama ab silenci,
 com havia comensat,
 y no s' han d' apagá 'ls llums,
 perque estavan apagats,
 per revesti de misteri
 á una obra tan magistral,
 En Gual reb siscents petóns
 en lo front, ulls, boca y nas...

y en lo clatell alguns mes
 dels seus mes volguts companys.
 Sols hi ha un tipo, potser jo,
 que queda mut y gelat
 y tot marxant cap á casa
 exclama: ;Torneume 'l ral!...
 ;Un drama fet á *las foscas*?
 ;Com hi ha mon, no ho veig prou *clar*!
 ;No sé si fan modernisme
 ó si estalvian lo gas!

*

Lo dia 6 d' aquet mes, va morir al Vendrell la senyora
 mare de nostre col·laborador D. Valentí Carné (Un A.
 Vendrellench).

Acompanyém á D. Valentí y demás familia en lo dolor
 qu' experimentan.

*

L'acreditat fabricant de xocolate, y expenedor de cafés
 y thés, d' aquesta ciutat, D. Evaristo Juncosa, ha tingut
 la amabilitat de remétrens un cartell-almanach pera lo
 present any, que es una nova mostra del excelent gust
 que posseheix.

Igual obsequi 'ns ha fet la important fábrika de perfu-
 meria y sabóns pera tocador J. Font y C.^a (Societat en
 Comandita), ab un elegantíssim y ben perfeccionat cro-
 mo que resulta digne de guardarse y figurar entre verda-
 deras obras artísticas.

També 'ns ha favorecut ab la mateixa distinció, lo re-
 presentant que en aquesta capital té la important fábrika
 de xocolates de Madrid de Matias López.

A tots agraheim la deferencia y desitjém en sas indus-
 trias respectivas lo major grau possible de beneficis.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 17 d' aquet mes)

Son publicables los travalls següents: ;*Ha estat de sort!*;
A un amic; Geroglífichs de M. V. y E. S.; *Relliscadas*;
Amorosa y Bossins, de J. C.; *Lo final de sempre*; *A ca 'l adro-*
guer; *Tarjeta*, de J. G.; *Consells á un noya*; *Manera de creu-*
re; *De cap á peus*; *Cantars*, epigrama, *xarada y geroglífich*,
 de Xanigots.

Un Vehí del Garrafa: Pera que publiqué lo retrato
 que 'ns envia, es precis que la carta estiga firmada pe 'l
 corresponsal del nostre periódich.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
 PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 >
Extranger, id.	2'50 >
Número corrent.	0'10 >

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Admi-
 nistració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

Representants exclusius en la República Argentina:

FRANCISCO GRACIA y C.^a

Kiosko Plassa Monserrat, cantonada Buen Orden
 y Moreno

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramon, 6.—BARCELONA

—Si perdém Cuba estich ben fresch; ja no 'm queda 'l recurs de dir que tinch terra á l' Habana.

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADA

La Hu-dos y 'l Tersa-quarta
qu' ab son fill qu' es diu Total
vingueren de Quart-segona
la diada de Cap d' any,
si una mica se descuydan,
pe 'l pont del Besós passant
lo diumenge al dematí
l' aygua se 'ls 'guera emportat
á no passá una dos-doble
dona, qu' als tres va agafar.

UN DE BALLOBAR.

PASATEMPS

R
A
M
O
N
A

Sustituir los punts per lletres, de manera, qu' es llegeixin horisontalment sis noms de dona.

S. AMOLAP.

BALDUFA NUMÉRICA

- 4 3 —Nota musical.
- 8 7 3 —Carrer de Barcelona
- 1 2 3 4 5 6 7 8 —Nom d' home.
- 4 3 1 3 7 3 8 — « «
- 1 3 2 3 7 8 — « «
- 7 7 6 7 7 —Carrer de Barcelona
- 5 3 7 8 —Per' sostenir.
- 4 8 7 —Un astre.
- 7 8 —Article.
- 6 —Vocal.

PEP DEL POU.

TARJETA

D. GENARO T. BADÓ

LLAVANERAS

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas, lo nom de tres pobles catalans.

R. LADELOBA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 5—Consonant.
- 1 4—Aliment.
- 1 4 3—En los barcos.
- 1 2 3 4—En los telégrafos.
- 1 2 3 4 5—Nom de dona.
- 1 2 1 4—Objecte per' fumar.
- 1 2 4—Nom de dona.
- 1 2—Arbust.
- 1—Consonant.

P. TACO.

GEROGLÍFICH

I 1897

T

sem: sem: sem:

sem: sem: sem:

R. CAMPINS.

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN LO NÚMERO 489

Anagrama Acentigrafo. — Teodoro—
Doroteo—Africá—Africa.

Cuadrilatero.— B rocaters

2 A nquetas

Ce R vantes

Gra C iamat

Donc E llas

Cap de L mon

Salvad O rs

Plegama N s

Industri A

Logrogrifo numérich.—Florenca.

Trenca-caps.— Los gelos de la Coloma.

Geroglífich.—Per décims los sorteigs.